

POLITYKA OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM

○ co w tym wszystkim chodzi?

CZYM JEST POLITYKA OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM?

Polityka Ochrony Dzieci to **zasady, standardy i wytyczne**, które mają na celu:

- uwrażliwić wszystkich pracowników szkoły na ważność podejmowanych działań zmierzających do ochrony dzieci przed krzywdzeniem;
- wskazać zakres odpowiedzialności poszczególnych pracowników szkoły za bezpieczeństwo dzieci;

CZYM JEST POLITYKA OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM?

- podejmować interwencję w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka lub/i bezpośredniego zagrożenia jego zdrowia i życia;
- określić działania edukacyjne, profilaktyczne i interwencyjne, aby zapewnić dzieciom bezpieczeństwo;
- rozwijać kulturę pracy opartą na prawach dziecka.

Znajomość i praktyczne stosowanie
Polityki Ochrony Dzieci
jest obowiązkiem
wszystkich
pracowników szkoły.

OCHRONA DZIECI, CZYLI KOGO DOKŁĄDNIE?

Konwencja o Prawach Dziecka definiuje dziecko jako „**każdą istotę ludzką w wieku poniżej osiemnastu lat**, chyba że zgodnie z prawem odnoszącym się do dziecka uzyska ono wcześniej pełnoletność”.

A to znaczy, że każdy uczeń szkoły podstawowej czy uczniowie szkół ponadpodstawowych (do ukończenia przez nich 18 r. ż.) są objęci Polityką ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

CO TO ZNACZY KRZYWDZENIE DZIECKA?

Krzywdzenie dziecka to każde działanie lub zaniechanie osoby, instytucji czy społeczeństwa oraz każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, który narusza życie, godność, nietykalność cielesną, wolność dziecka, powoduje szkody na jego zdrowiu fizycznym i/lub psychicznym, a także wywołuje cierpienia i krzywdy.

CO TO ZNACZY KRZYWDZENIE DZIECKA?

Krzywdzenie dziecka **może przybierać różne formy**, z reguły współwystępujące.

Mogą one mieć krótkotrwałe lub długoterminowe znaczące konsekwencje dla rozwoju fizycznego, emocjonalnego, poznawczego i społecznego dziecka.

JAKIE SĄ FORMY KRZYWDZENIA DZIECKA?

Przemoc fizyczna to m.in.: klaps, bicie, szarpanie, popychanie, kopanie dziecka, rzucanie w dziecko przedmiotami, potrząsanie nim lub rzucanie, drapanie, szczypanie, gryzienie, ciągnięcie za włosy, uszy.

To również zmuszanie do przebywania w niewygodnej pozycji, przypalanie, poparzenie lub zmuszanie do zjedzenia, połknięcia czegoś.

JAKIE SĄ FORMY KRZYWDZENIA DZIECKA?

Przemoc psychiczna to m.in.:

niedostępność emocjonalna rodziców, opiekunów,
ignorowanie emocjonalnych potrzeb dziecka,
relacja oparta na wrogości,
obwinianie, odrzucanie,
upokarzanie, straszenie,
niedostrzeganie, nieuznawanie
indywidualności dziecka.

To także sytuacja, gdy dziecko
jest świadkiem przemocy.

JAKIE SĄ FORMY KRZYWDZENIA DZIECKA?

Przemoc seksualna to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób, i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi.

JAKIE SĄ FORMY KRZYWDZENIA DZIECKA?

Zaniedbywanie to powtarzające się lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka przez rodziców, lub inne osoby zobowiązane do opieki, wychowania i ochrony.

To nierespektowanie podstawowych praw dziecka, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w jego rozwoju.

KTO W SZKOLE REAGUJE NA KRZYWDZENIE DZIECKA?

Wszyscy pracownicy szkoły, czyli dyrektor, nauczyciele i pracownicy obsługi mają działać na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

W swojej pracy kierują się przepisami polskiego prawa. Każdą informację dotyczącą podejrzenia krzywdzenia dziecka traktują poważnie i podejmują kroki do jej wyjaśnienia.

JAKIE SĄ SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA?

W niektórych przypadkach przemoc nie pozostawia widocznego śladu. Brak oznak i objawów nie oznacza, że dziecko nie doświadcza krzywdzenia.

Z drugiej strony, obecność niektórych oznak i symptomów nie musi być dowodem na to, że doszło do krzywdzenia dziecka.

Dlatego też, **każdą sytuację należy uważnie rozważyć.**

JAKIE SĄ SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA?

Najczęściej obserwowane oznaki **fizycznego krzywdzenia** dziecka, to:

otarcia, blizny, siniaki, stłuczenia,
ślady po „klapsie”, szczypaniu,
złamania, poparzenia i oparzenia,
urazy zębów czy nosa,
„przypadkowe” zatrucia,
niewyjaśnione nieżyty
żołądkowo-jelitowe,
słaby przyrost masy ciała
czy niedożywienie.

JAKIE SĄ SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA?

Najczęściej obserwowane symptomy i objawy **związane z wykorzystywaniem seksualnym**, to:

bóle głowy dziecka, ból brzucha, nudności,
wymioty, zaburzenia jedzenia,
zaburzenia snu, agresja,
ból lub dyskomfort okolic intymnych,
infekcje moczowo-płciowe,
krwawienie, ciąża.

JAKIE SĄ SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA?

Symptomy wynikające z zaniedbania:

dziecko jest brudne, nieprzyjemnie pachnie,
nie otrzymuje odpowiedniej opieki medycznej
(np. nie jest szczepione, nie ma okularów,
nie chodzi do stomatologa),
jest ubrane niewłaściwie do pogody,
ma pogorszenie wyników w nauce,
jest często nieobecne w szkole,
jest głodne, pozostaje w domu
bez opieki osoby dorosłej.

JAKIE SĄ SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA?

Inne symptomy krzywdzenia dziecka:

wycofanie się dziecka,
zubożenie lub nadmierne pobudzenie,
zbytnia infantylność lub nadmierna dojrzałość,
strach przed opiekunem, długotrwały płacz,
problemy ze snem, koszmary,
lęk przed zasypianiem, zaburzenia
jedzenia, samookaleczanie się,
nadużywanie substancji
psychoaktywnych.

Symptomy krzywdzenia dzieci
nie zawsze są oczywiste.

Czasami same dzieci
nie zdają sobie sprawy,
że to, czego doświadczają,
jest krzywdzeniem.

CO SIĘ DZIEJE W SZKOLE, JEŚLI DZIECKO JEST KRZYWDZONE?

W przypadku **podejrzenia krzywdy dziecka** lub **zagrożenia dobra dziecka** nauczyciel bądź pracownik obsługi informuje o tym nauczyciela specjalistę (psychologa, pedagoga, pedagoga specjalnego) albo wychowawcę.

Nauczyciel specjalista lub wychowawca:

- rozmawia z osobami, które zauważyły symptomy krzywdzenia lub krzywdzenie dziecka;
- rozmawia z dzieckiem;
- rozmawia z rodzicami dziecka.

CO SIĘ DZIEJE W SZKOLE, JEŚLI DZIECKO JEST KRZYWDZONE?

W sytuacjach bardziej skomplikowanych dyrektor powołuje zespół interwencyjny, który:

- sporządza plan pomocy dziecku, czyli działania mające zapewnić dziecku bezpieczeństwo i wsparcie;
- zgłasza podejrzenie krzywdzenia dziecka do policji, sądu rodzinnego, ośrodka pomocy społecznej lub wszczyna procedurę "Niebieskiej Karty".

O CO CHODZI Z OCHRONĄ WIZERUNKU DZIECKA?

Szkoła chroni wizerunek dziecka.

Na czym to polega?

Aby szkoła mogła publikować zdjęcia czy nagrania uczniów np. na stronie internetowej szkoły musi uzyskać zgodę od rodziców dziecka.

Dobłą praktyką jest uzyskanie zgody samego dziecka.

Dziecko powyżej 16 r.ż. taką zgodę może wyrazić samo.

O CO CHODZI Z OCHRONĄ WIZERUNKU DZIECKA?

Zgoda powinna być wyraźna i informować o sposobie wykorzystania zdjęcia czy nagrania, ryzyku wiążącym się z publikacją wizerunku oraz o możliwości wycofania zgody.

Warto wiedzieć, że jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości jak np. impreza publiczna, zgromadzenie, to zgoda rodzica/dziecka nie jest wymagana.

O CO CHODZI Z ZASADAMI BEZPIECZNEGO DOSTĘPU DO INTERNETU?

Aby **chronić dzieci**
przed zagrożeniami internetu szkoła:

- zabezpiecza sieć internetową poprzez instalację i aktualizację właściwego oprogramowania;
- monitoruje treści znajdujące się na szkolnych komputerach;

O CO CHODZI Z ZASADAMI BEZPIECZNEGO DOSTĘPU DO INTERNETU?

- zapoznaje uczniów z regulaminem korzystania z internetu oraz zasadami bezpiecznego poruszania się w internecie;
- upowszechnia materiały edukacyjne dotyczące bezpiecznego korzystania z internetu;
- w przypadku znalezienia niebezpiecznych treści na szkolnym komputerze podejmuje interwencję.

O CZYM MÓWIĄ ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PERSONEL – DZIECKO?

Podstawową zasadą wszystkich działań podejmowanych przez szkołę jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.

Nauczyciele i pracownicy szkoły mają **traktować dziecko z szacunkiem, respektować jego godność i potrzeby.**

O CZYM MÓWIĄ ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PERSONEL – DZIECKO?

Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi
obowiązują wszystkich pracowników szkoły.

Dotyczą m.in. komunikacji z dziećmi,
działań podejmowanych z dziećmi
i wobec dzieci, kontaktów
fizycznych, kontaktów
poza godzinami pracy
czy kontaktów w internecie.

CO ZROBIĆ, JEŚLI DOŚWIADCZASZ KRZYWDY ZE STRONY DOROSŁYCH LUB ZAUWAŻASZ KRZYWDĘ INNEGO DZIECKA?

Czasami dziecko nie zdaje sobie sprawy,
że to, czego doświadcza, jest krzywdzeniem.

Czasami, nie ma pewności, że dziecko
doświadcza krzywdzenia.

Bywa, że wolimy...
nie wtrącać się.

help

Pamiętaj,
że być może jesteś jedyną osobą,
która zauważyła,
że dziecko potrzebuje pomocy!

help

A hand with a dark skin tone is pointing its index finger towards the word "help" which is written in a light grey, chalk-like font on a white background with a faint grid pattern. The hand is positioned in the lower right quadrant of the image.

DOŚWIADCZASZ KRZYWDZENIA...

- przełam milczenie;
- zwróć się o pomoc do kogoś, komu ufasz
– do kogoś z rodziny, do wychowawcy,
do pedagoga, psychologa;
- zadzwoń – na policję **997**,
na telefon zaufania **116 111**
lub na „Niebieską Linie”
800 12 00 02.

JESTEŚ ŚWIADKIEM KRZYWDZENIA DZIECKA...

- porozmawiaj z krzywdzonym dzieckiem i powiedz mu, że domyślasz się, że potrzebuje pomocy;
- zgłoś się do nauczyciela specjalisty (psychologa, pedagoga, pedagoga specjalnego) lub do wychowawcy i powiedz mu o swoich spostrzeżeniach;
- zadzwoń – na policję **997**, na telefon zaufania **116 111** lub na „Niebieską Linie” **800 12 00 02**.

